

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2016-05-11

Närvarande: F.d. justitierådet Lennart Hamberg samt justitieråden Anita Saldén Enérus och Ingemar Persson.

Genomförande av EU:s försvarardirektiv

Enligt en lagrådsremiss den 28 april 2016 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i rättegångsbalken,
2. lag om ändring i lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare,
3. lag om ändring i häkteslagen (2010:611).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Sofie Lundin.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Inledning

Den 22 oktober 2013 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/48/EU om rätt till tillgång till försvarare i straffrättsliga förfaranden och förfaranden i samband med en europeisk arresteringsorder samt om rätt att få en tredje part underrättad vid frihetsberövande och rätt att kontakta tredje parter och konsulära myndigheter under frihetsberövandet. Direktivet, som utgör ett led i EU:s arbete med att stärka misstänkta och tilltalades processuella rättigheter i straffrättsliga förfaranden, ska vara genomfört den 27 november 2016. I lagrådsremissen föreslås lagändringar som krävs för att genomföra direktivet.

Förslaget till lag om ändring i häkteslagen

3 kap. 4 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om rätten för intagna personer att stå i förbindelse med andra genom elektronisk kommunikation. Av första meningen framgår att elektronisk kommunikation får ske i den utsträckning det lämpligen kan ske. Av remissen framgår (s. 26) att med uttrycket *lämpligen kan ske* avses praktiska förutsättningar för kommunikation t.ex. anstaltens tillgång till utrustning. Av andra meningen framgår att sådan kommunikation kan vägras om den kan äventyra säkerheten på ett sätt som inte kan avhjälpas genom avlyssning enligt 3 kap. 5 §.

I remissen föreslås att paragrafen kompletteras med två nya stycken. Enligt det nya andra stycket får elektronisk kommunikation inte vägras mellan en intagen och hans eller hennes offentliga försvarare. Enligt det nya tredje stycket får elektronisk kommunikation i vissa fall vägras mellan en intagen och hans eller hennes privata försvarare.

Det går inte att utläsa av lagtexten hur de nya styckena förhåller sig till de befintliga bestämmelserna i första stycket. Det framgår således inte om elektronisk kommunikation får vägras mellan den intagne och hans eller hennes offentliga försvarare med hänvisning till att nödvändig utrustning saknas. Det framgår inte heller entydigt om sådan kommunikation kan vägras med hänsyn till att den skulle kunna äventyra säkerheten på ett sådant sätt som inte kan avhjälpas med avlyssning. Under det fortsatta lagstiftningsarbetet bör paragrafen förtydligas i detta avseende.

3 kap. 6 och 7 §§

I 6 § finns bestämmelser om förbud mot att hålla kvar försändelser mellan en intagen och hans eller hennes försvarare, en svensk myndighet eller ett visst internationellt organ. Bestämmelsen har hittills omfattat offentliga försvarare. I remissen föreslås ett tillägg i andra meningen varav framgår att förbudet även avser försändelser mellan en intagen och en privat försvarare som uppfyller de krav som ställs på en offentlig försvarare. I ett nytt första stycke i 7 § föreskrivs att om en privat försvarare inte uppfyller dessa krav ska försändelser mellan den intagne och försvararen vidarebefordras om det inte är nödvändigt att vägra vidarebefordran för att avvärja fara. Eftersom bestämmelsen i det nya första stycket i 7 § kompletterar regleringen i 6 § föreslår Lagrådet att bestämmelsen tas in i 6 §.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar övriga lagförslag utan erinran.